

Značka spolehlivosti – větší prestiž pro neziskovky a záruka pro dárcy

Asociace veřejně prospěšných organizací ČR (AVPO ČR) uvádí do českého prostředí nové označení s názvem Spolehlivá veřejně prospěšná organizace, zkráceně značku spolehlivosti. Značka je jedním ze samoregulačních nástrojů pro neziskový sektor a přispívá k rozvoji dárcovství a filantropie v České republice.

Značka je určena neziskovým organizacím, které jejím prostřednictvím mohou doložit, že splňují vysoké standardy, a získat tak pro sebe větší prestiž. Na druhou stranu poslouží dárcům, kteří se rozhodují, jakou neziskovou organizaci podpoří. Značka je pro ně zárukou, že jejich příspěvky budou využity efektivně a v souladu s deklarovaným posláním neziskovky. Zahraniční zkušenosti jasně ukazují praktické přínosy takového označení. Například v Nizozemí pomáhá obdobná značka neziskovým organizacím získávat průměrně o pětinu více prostředků od soukromých dárců, a to už za to stojí!

Česká společnost má k neziskovému sektoru stále spíše ambivalentní vztah. Na jednu stranu lidé práci neziskových organizací oceňují, neboť již pochopili, že dělají řadu věcí, které komerční sféra ani stát nedokáže zajistit. Na druhou stranu však mají stále pochybnosti o jejich spolehlivosti a profesionalitě. Neziskovky k takovým názorům bohužel zavádějí důvody samy. Podle výzkumu, který realizoval Pavel Bachmann z Univerzity Hradec Králové, o sobě a svých činnostech často nezveřejňují ani nejzákladnější informace, v důsledku čehož pak celý neziskový sektor nepůsobí příliš důvěryhodně.

Primárním zdrojem informací jsou pro veřejnost webové stránky, proto by jim měly

neziskovky věnovat náležitou pozornost. „*Stav, kdy dvě třetiny neziskových organizací vůbec nemají webové stránky, je alarmující. Nejhorší situace je u spolků, které mají web jen ve čtvrtině případů, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a nadace se pohybují kolem 50 %. Přijatelná je pouze situace u účelových zařízení církví s 87 %,“* shrnuje výsledky výzkumu Pavel Bachmann.

AVPO ČR již od svého vzniku v roce 2010 prosazuje transparentnost a spolehlivost v neziskovém sektoru. „*Hned na první valné hromadě v roce 2011 se naše členské organizace domluvíly, že po letech diskusí na téma certifikace neziskovek je čas vytvořit kvalitní samoregulační nástroj. Sekretariát AVPO ČR tak dostal za úkol pracovat na vytvoření systému hodnocení a udělování značky spolehlivosti“*, popisuje začátky prezident AVPO ČR Marek Šedivý a pokračuje: „*Většina neziskových organizací nemá šanci se stát součástí malé skupiny těch vyvolených a mediálně známých, kterým lidé věří jen proto, že jsou často vidět v televizi nebo slyšet v rádiu. Kolem nás jsou stovky středně velkých a malých neziskovek, které působí v nejrůznějších oborech, avšak nemohou využít síly médií a stát se tak automaticky důvěryhodnými. Právě pro ně je určeno označení Spolehlivá veřejně prospěšná organizace.“*

Hodnocení spolehlivosti vznikalo na základě zahraničních zkušeností. AVPO ČR se stala členem mezinárodní asociace ICFO (International Committee on Fundraising Organizations), která sdružuje autority provádějící hodnocení v dalších 15 zemích z celého světa, mezi nimiž nechybí Švýcarsko, Německo, USA, Kanada nebo Tchaj-wan.

Značku spolehlivosti mohou získat pouze neziskovky, které splní vstupní kritéria. Například musí mít alespoň dvouletou historii, webové stránky a získávat alespoň 10 % prostředků od soukromých dárců. U těch s obratem nad 3 mil. Kč je vyžadován audit. Teprve když organizace vstupním podmínkám vyhoví, mohou odborní hodnotitelé přistoupit k vlastnímu hloubkovému hodnocení. Hodnotí správu a řízení, hospodaření i to, jak neziskovka získává peníze a jaké informace o sobě zveřejňuje. O udělení značky rozhoduje na základě hodnotitelem zpracovaného posudku

nezávislá Rada pro hodnocení spolehlivosti, složená z uznávaných odborníků na český neziskový sektor. Neziskovka získává značku na tři roky, přičemž každý rok hodnotitelé ověřují, zda naplňuje její standardy a plní své zákonné povinnosti.

Do dnešního dne obdrželo v rámci pilotní fáze projektu značku spolehlivosti dvanáct organizací. Jejich seznam naleznete na webových stránkách www.znacka-spolehlivosti.cz. Očekávání spojená se značkou míří především do oblasti fundraisingu, jak ale ukazují reakce prvních držitelů, má proces hodnocení pro neziskovky i řadu dalších přínosů. „*Od značky spolehlivosti očekáváme zejména zvýšení prestiže organizace a důvěry veřejnosti a v neposlední řadě nárůst individuálních a firemních dárců, což posílí stabilitu organizace právě v důsledku zajištění vícezdrojového financování. V rámci hodnocení jsme si uvědomili, kolik práce jsme za posledních 25 let odvedli, ujasnili si priority a našli nové možnosti pro rozvoj organizace,“* uvedla Petra Mžourková, ředitelka Rané péče EDA, o. p. s. Alice Brychtová, která je ředitelkou organizace DEBRA ČR, z. ú., navíc uvítala názor nezávislých odborníků. „*Absolvování hodnocení spolehlivosti naší organizace pro nás znamenalo zastavení se v každodenní práci, zamyšlení nad aktivitami, které pro nemocné s EB už 11 let činíme. Jako velký přínos vnímáme hodnocení – pohled odborníků zvenčí, kteří nám dají zpětnou vazbu, díky které budeme moci naši práci zkvalitnit. Zn. Cesta je cíl!“*

Do konce června 2015 je projekt financován z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Od července bude možné značku spolehlivosti získat na otevřeném trhu v průměru za 10 000 Kč na rok. AVPO ČR plánuje, že v průběhu následujících dvou let se postupně zvýší počet držitelů značky spolehlivosti na 50. Kromě toho chce také usilovně pracovat na zvýšení povědomí o značce. Již v současné době zaznamenává pozitivní reakce firemních dárců, kterým jde o transparentnost a věrohodnost neziskového sektoru.

AVPO ČR